ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ: "Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΘΑ ΝΙΚΗΣΗ!,,

ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΠΑΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

'Η ΕΡΕ εἶχεν ἀπορροφηθῆ εἰς «ἔργα ὑποδομῆς».» Τώρα θὰ προσέξῃ καὶ τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα. Θὰ ρυθμίσῃ τὰ ἀγροτικὰ χρέη ΚΑΙ τοῦ 63. 'Υπόσχεσις μέτρων δι' ὅλας τὰς τάξεις. Καλεῖ τὸν λαὸν νὰ «σώσῃ τὴν δραχμήν»

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Τὴν ἑσπέραν τῆς Κυριακῆς, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΕΡΕ κ. Π. Κανελλόπουλος ὡμίλησε πρὸς τὸν λαὸν τῆς Θεσσαλονίκης, κηρύσσων τὴν ἔναρξιν τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος.

'Ο λόγος του ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Λαέ τῆς Θεσσαλονίκης,

'Από τὴν Βόρειον 'Ελλάδα, τὴν ὑψηλοτέραν ἱστορικὴν σκοπιὰν τοῦ Γένους, ἤλθα νὰ κηρύξω τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος. Καλῶ τοὺς Ἕλληνας τῆς παρατάξεως ἐκείνης, ἡ ὁποία δὲν ἐκάμφθη οὔτε εἰς τὰς βαρυτέρας δοκιμασίας τοῦ Ἔθνους, νὰ ἐγερθοῦν, νὰ συνταχθοῦν εἰς ἐνιαίαν μαχητικὴν δύναμιν καὶ νὰ προχωρήσουν πρὸς τὴν Νίκην.

Εἶμαι ὑπερήφανος, διότι ἐκλήθην νὰ διαδεχθῶ εἰς τὴν ἡγεσίαν τῆς ΕΡΕ., τὸν Μακεδόνα Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν. Γνωρίζω ἄριστα, πόσον βαρεῖα εἶναι ἡ εὐθύνη, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβα. 'Αγωνίζομαι ἐπὶ τριάκοντα ἔτη εἰς τὸν πολιτικὸν στίβον. Συνεμερίσθην κατά τρόπον ἄμεσον ὅλας τὰς δοκιμασίας τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Λαοῦ μας κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς ἱστορίας. Ἔμαθα τὶ σημαίνει φυλακή, ἐξορία, ἐκστρατεία, κατοχὴ καὶ ἀντίστασις, πεῖνα καὶ κίνδυνος ζωῆς, διαφυγὴ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ. Ἔμαθα, ἐπίσης, τὶ σημαίνει πτῶσις καὶ ἄνοδος, λιθοβολισμὸς καὶ ἐπευφημία. 'Εσκληρύνθη ἡ σκέψις μου, ἀλλὰ δὲν ἐσκληρύνθη ποτέ ἡ καρδιά μου. Αὐτὴν τὴν σκέψιν, τὴν σκληρὰν καὶ ἄκαμπτον καὶ τὴν καρδιά μου, τὴν πλήρη στοργῆς καὶ ἀγάπης, θέτω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ λαοῦ.

Διατὶ ἐδέχθη τὴν ἀρχηγίαν τῆς ΕΡΕ

Τριαντατριῶν ἐτῶν ἐνεφανίσθην ἐπὶ κεφαλῆς ὁμάδος ἐκλεκτῶν 'Ελλήνων, οἱ ὁποῖοι εἶχον ὀνειρευθῆ τὴν ριζικὴν ἀναμόρφωσιν τῆς χώρας. Καὶ ἐξεκίνησα, τότε ἀπὸ τὴν Βόρειον 'Ελλάδα καὶ τὴν Κρήτην. Ἂν καὶ τὸ κέμμα ἐκεῖνο εἶχε μείνει μικρόν, κατέστη ἐν τούτοις ἡ σχολὴ νέου πνεύματος καὶ ἤθους καὶ εἶμαι εὐτυχής, διότι πολλοὶ τῶν φοιτησάντων εἰς τὴν σχολὴν τοῦ 'Εθνικοῦ 'Ενωτικοῦ Κόμματος διακρίνονται σήμερον εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν καὶ γενικώτερον εἰς τὸν δημόσιον βίον. Καὶ μετὰ τριάκοντα ἔτη σκληρῶν ἀγώνων εὑρίσκομαι διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ κεφαλῆς κόμματος μεγάλου, καλύπτοντος τὸ ἥμισυ τοῦ 'Ελληνικοῦ Λαοῦ. Εὐχαριστῶ τὸν ἱδρυτὴν τῆς ΕΡΕ διότι μὲ ὑπέδειξεν ὡς διάδοχόν του καὶ τοὺς ὁμοϊδεάτας βουλευτὰς τῆς διαλυθείσης Βουλῆς, διότι μὲ ἀνέδειξαν ὁμοθύμως εἰς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχω σήμερον.

«'Απαράδεκτος ἀτμόσφαιρα» 3ης Νοεμβρίου

Τὴν ἡγεσίαν ἀνέλαβα εἰς ὥρας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν δύσκολαι. Τὸ θεωρῶ καὶ αὐτὸ εὐλογίαν Θεοῦ. Εἰς τὰς καλὰς ὥρας εἶναι πολλοὶ οἱ ἱκανοί. Αἰσθάνομαι ἰδιαιτέραν ὑπερηφάνειαν, διότι ἡ ἀντοχή μου ὡς ἡγέτου δοκιμάζεται εἰς ὥρας δυσκόλους. Τὸ κόμμα μας ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς μειωμένον. Διατί; Διότι αὐτὴ ἦτο ἡ σεβαστὴ θέλησις τοῦ λαοῦ. Τὴν θέλησιν αὐτὴν τοῦ Λαοῦ τὴν ἐπηρέασαν, βέβαια, καὶ παράγοντες ἠθικῶς ἀπαράδεκτοι εἰς τὰς Δημοκρατίας. Τὴν ἐπηρέασαν τὸ ψεύδος, ἡ συκοφαντία, ἡ ἀσύστολος δημαγωγία. Τὴν ἐπηρέασαν— δὲν θέλω νὰ ἀποκλείσω καὶ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν—καὶ ὡρισμένα λάθη μας, ὡρισμέναι παραλείψεις. Αἱ κυβερνήσεις τῆς Ε. Ρ. Ε. ἔπραξαν τόσα ὑπὲρ τοῦ τόπου, ὥστε ἦτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ μὴ σημειωθοῦν καὶ παραλείψεις. 'Αλλὰ ἐπηρέασε τὴν θέλησιν τοῦ Λαοῦ, κατὰ τὴν 3ην Νοεμβρίου καὶ κάτι ἄλλο. Τὴν ἐπηρέασεν ἀποφασιστικῶς καὶ ἡ ἀπαράδεκτος ἀτμόσφαιρα, ἡ ὁποία, τῇ ὑπαιτιότητι πολλῶν παραγόντων, ἀκόμη καὶ ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι, χάριν τῆς ὁμαλότητος, προέβημεν εἰς ὑπερβολικὰς παραχωρήσεις, ἐδημιουργήθη. Τὰ σώματα ἀσφαλείας εἶχον κηρυχθῆ κατ' οὐσίαν—ἰδίᾳ εἰς τὴν ὕπαιθρον— εἰς κατάστασιν ἀπαγορεύσεως. Αἱ κακαὶ δυνάμεις ἔδρων ἀσυδότως, ἐνῷ ὁ χωροφύλαξ, ὁ ἐγγυητὴς τῆς τάξεως καὶ τῆς ἰσονομίας, ὑπεχρεώθη νὰ μείνῃ ἀφανής. Οἱ δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ἄρχοντες, ὡς καὶ οἱ δημόσιοι λειτουργοί, εἶχον, κατὰ παράδοσιν, τοῦ Συντάγματος στερηθῆ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἀληθοῦς Ἕλληνος πολίτου καὶ δὲν ἐπετρέπετο εἰς αὐτοὺς οὔτε τὴν ἐφημερίδα τῆς ἐπιλογῆς των νὰ διαβάζουν ἐνώπιον ἄλλων, οὔτε νὰ συζητοῦν ὡς ἐλεύθεροι Ἕλληνες. Οἱ περισσότεροι τῶν εἰσαγγελέων, οἱ ὁποῖοι ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς θέσεις τῆς φυσικῆς κεφαλῆς τῶν νομῶν, δὲν κατενόησαν— πρᾶγμα ἐν πολλοῖς συγγνωστόν— τὸ ἀλλότριον ἔργον, εἰς ὃ προσωρινῶς ἐτάχθησαν καὶ ἐξέλαβον τὸ χρέος τῆς ἀμεροληψίας ὡς ὑποχρέωσιν μονομεροῦς αὐστηρότητος ἔναντι τοῦ ἑνὸς εἰδικῶς κόμματος, τοῦ ἰδικοῦ μας. Πολλοὶ ἔθαψαν καὶ μέχρις ἐκφοβισμοῦ τῶν φίλων μας. Πληροφορῶ τοὺς πάντας, ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἀπαραδέκτων φαινομένων, τὰ ὁποῖα ἐσημείωθησαν κατὰ τὴν προηγουμένην ἐκλογικὴν περίοδον. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἰδιῶται καὶ δημόσιοι ἢ δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ λειτουργοί ὀφείλουν νὰ ἀνακτήσουν τὴν ἐθνικὴν καὶ δημοκρατικὴν των ὑπερηφάνειαν, ἅς εἶναι βέβαιοι, ὅτι ἡ οἱαδήποτε εἰς βάρος των ἐνέργεια θὰ ἀρθῇ, ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ, μετὰ τὰς ἐκλογάς. Αἱ ἐκλογαὶ αὗται θὰ εἶναι, εἴτε τὸ θέλουν οἱ ἀντίπαλοί μας εἴτε ὄχι, ἐκλογαὶ ἐλευθέρων Ἑλλήνων, ὑπερηφάνων μελῶν τῆς ἐκλεκτοτέρας ἐθνικῆς οἰκογενείας τῆς γῆς.

Αἱ νέαι ἐκλογαί

'Αφοῦ τάς ἠθέλησε τάς νέας ἐκλογάς ἡ Ἕνωσις Κέντρου, τάς ἔχει. 'Αλλά δέν τάς ἔχει, ὅπως τάς ἐπεθύμει. Ἡ διαφορὰ μεταξύ τῆς 3ης Νοεμβρίου καί τῆς 16ης Φεβρουαδίου εἶναι μεγίστη.

Πρῶτον: Εἰς τὸν παρόντα προεκλογικὸν ἀγῶνα εἰσήλθομεν, ἀφοῦ ἔπεσεν ἡ προσωπίς τοῦ κ. Παπανδρέου, ἡ προσωπίς τῆς Δημοκρατίας. Ἡ Ἕνωσις Κέντρου εἶναι ἀδίστακτος πολιτική ὀλιγαρχία, ἀποφασισμένη νὰ καταπατήσῃ ὅλους τούς θεσμούς. Χωρίς κοινοβουλευτικήν στήριξιν, παρεβίασε τὴν ὑπὸ τοῦ 'Ανωτάτου Ἄρχοντος δοθεῖσαν εἰς τόν ἀρχηγόν της ἐντολήν.

Πρὶν ἐμφανισθῇ ἡ κυβέρνησις Παπανδρέου εἰς τὴν Βουλὴν καὶ μὲ τὴν προειλημμένην ἀπόφασιν νὰ μὴ δεχθῇ τὴν οἱανδήποτε δημοκρατικὴν ἐν αὐτῇ νομιμοποίησιν, ἤ ἤσκησε τὴν ἐξουσίαν μὲ τρόπον ἀσύδοτον, διορίζουσα, παύουσα, μεταθέτουσα, κλονίζουσα μὲ τὴν πλέον ἀσύστολον δημαγωγίαν πράξεων, αὐτὰ ταῦτα τὰ βάθρα τῆς οἰκονομίας. Προηγούμενον τοιαύτης θρασείας παραβιάσεως τῶν στοιχειωδῶν ἀρχῶν τῆς Δημοκρατίας δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν κοινοβουλευτικῶν πολιτευμάτων.

Δεύτερον: Ἔρκησεν ὀλίγων ἑβδομάδων διακυβέρνησις τῆς τρου διά νά ἐξαντληθοῦν ὅλα Χώρας ὑπό τῆς Ἑνώσεωςκέν τά περιθώρια τοῦ προϋπολο νισμοῦ. Δι' αὐτό καί ὑπεχρεὠθη ὁ κ. Παπανδρέου, ἀφοῦ ἐ σκόρπισεν ὅ,τι αἱ κυβερνήσεις τῆς ΕΡΕ., εἶχον ὑπέρ τοῦ Λαοῦ συγκεντρώσει, νὰ κραυγάσῃ ἀπό τό βῆμα τῆς Βουλῆς: Τέρμα. Ναί, ἅς προσέξῃ ὁ Ἑλληνικός Λαός τήν λέξιν αὐτήν. Δέν ἐφήρμοσε πρόγραμ ὁ κ. Παπανδρέου.

Δὲν ἔλαβε τὸν κόπον νὰ θέσῃ οὔτε τὸ μικρότερο λιθαράκι εἰς τὸ οἰκοδόμημα τῆς οἰκονομίας, δηλαδὴ τοῦ μέλλοντος τοῦ λαοῦ. Ἐφήρμοσε τὴν καταναλωτικὴν πολιτικὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, ἀδιαφορήσας κατὰ τρόπον πρωτοφανῆ διὰ τὴν αὔριον τοῦ Λαοῦ μας.

Τρίτον: 'Επί τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ θέματος, τοῦ Κυπριακοῦ, ἔπραξε τό πᾶν διά νά ὑποτιμήσῃ τήν δραματικήν κρισιμότητα, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσήγλθε τοῦτο, μόνον καί μόνον διά νά 'Ικανοποιήσῃ τό ἀλόγιστον πάθος τῆς κομματικῆς ἐπικρατήσεως. Τό ὅτι θά τό πληρώσῃ αὐτό ἀκριβά, εἶναι βέβαιο. Ἄς εὐχηθῶμεν νά μή τό πληρώσῃ καί ἡ Κύπρος.

Τέταρτον: Παρά τήν φαρισαϊκὴν ἄρνησιν τῆς 'Ενώσεως Κέντρου νὰ βασισθῇ ὡς Κυβέρνησις ἐπί τῶν ψηφωντῆς ΕΔΑ., προέβη ἀδιστάκτως εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς Βουλῆς εἰς σῶμα μέ τήν ἀνάδειξιν Προεδρείου βασισθέντος ἐπί τῶν κομμουνιστῶν. Αὐτό συνέβη διά πρώτην φοράν εἰς τήν ἑλληνικήν ἱστορίαν, ἐνῷ εἶχε στοιχειῶδες καθῆκον νά δεχθῇ μίαν πολιτικῶς ἄχρουν καί τυπικήν συνεννόησιν μεθ' ἡμῶν διά τήν ἀνάδειξιν Προεδρείου μέ ψῆφους ἐθνικάς καί δημοκρατικάς. Τό πάθος τῆς 'Ενώσεως Κέντρου δέν ἔχει ὅριο

'Αλλὰ ἡ 'Ελλὰς ἔχει ὅρια. ἔχει σύνορα. Τὰ αἰσθάνεσθε περισσότερον παντὸς ἄλλου σεῖς οἱ 'Ακρῖται. Καὶ ὅποιος τὰ παραβιάζει, εἴτε ἐκ τῶν ἔξω, εἴτε ἐκ τῶν ἔσω, τιμωρεῖται. Καὶ θὰ τὴν τιμωρήσετε. Ἤδη μάλιστα προχωρεῖ ἡ Ἕνωσις Κέντρου πρὸς τὰς ἐκλογὰς μὲ τὴν διακηρυχθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Ε. Δ. Α. νὰ τὴν βοηθήσῃ— καὶ τοιαῦται βοήθειαι δὲν παρέχονται χωρὶς ἀνταλλάγματα— κατὰ τρόπον ἀπροκάλυπτον. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθὴς φυσιογνωμία τῆς 'Ενώσεως Κέντρου. Ἡ ΕΡΕ, ἀντιθέτως, προσεκάλεσεν εἰς ἰσότιμον πολιτικὴν σύμπραξιν τὸ κόμμα τῶν Προοδευτικῶν διὰ νὰ ἀπαρτισθῇ εἰς τὰς κρισίμους αὐτὰς ἐκλογὰς ἀμιγὲς ἑλληνικὸν μέτωπον ἀγῶνος. Εἶμαι εὐτυχής, διότι ἀνταπεκρίθη ἀμέσως εἰς τὴν πρόσκλησίν μου ὁ φίλος ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν κ. Σπ. Μαρκεζίνης.

Τὰ 8 ἔτη τῆς ΕΡΕ

'Η ΕΡΕ ἐκυβέρνησεν ἐπὶ ὀκτὼ περίπου ἔτη. Τὸ ἰδικόν μας πρόσωπον εἶναι γνωστόν. 'Οφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι δὲν εἶναι ἴσως ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου μας συμπαθῆ. Καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι. Αἱ Κυβερνήσεις τῆς ΕΡΕ ἔπρεπε νὰ κτίσουν τὸ οἰκοδόμημα τῆς νέας σταθερᾶς οἰκονομίας καὶ τῆς καλυτέρας ζωῆς τοῦ 'Ελληνικοῦ λαοῦ. Δὲν ἦτο δυνατόν, πρὶν προχωρήσῃ, ἡ οἰκοδομή, ἔν τῶν βασικῶν θεμελίων τῆς ὁποίας εἶχε θέσει, τὸν 'Απρίλιον τοῦ 1953, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν, νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἄνετος εἴσοδος τοῦ Λαοῦ εἰς αὐτήν. Μόνον ἐν μέτρῳ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀσκήσῃ ἔως χθὲς κοινωνικὴν πολιτικὴν ἡ ΕΡΕ. Εἰς ἡμιτελῆ οἰκοδομὴν δὲν παρέχονται ὅλαι αἱ ἀνέσεις. Καὶ ὅμως ἐγένοντο καὶ εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα πολλά. Δὲν θὰ προβῶ εἰς ἀπολογισμὸν τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς ὀκταετίας. Προέβη εἰς αὐτόν, κατὰ τὰς προσφάτους τελευταίας ἐκλογὰς, ὁ πρωτεργάτης του, ἐκείνος, ὁ ὁποῖος δικαιοῦται κατ' ἐξοχὴν νὰ εἶναι ὑπερήφανος δι' αὐτό, ὁ ἱδρυτὴς τῆς ΕΡΕ καὶ πρωθυπουργὸς τῆς ὀκταετίας. Βασιζόμενοι ἐπὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, δικαιούμεθα καὶ ὑποχρεούμεθα ἡμεῖς νὰ προχωρήσωμεν. Νὰ προχωρήσωμεν πλέον μὲ ἰσοδύναμον ρυθμὸν πορείας καὶ πρὸς τὰς δύο κατευθύνσεις. Καὶ πρὸς τὴν συστηματικὴν συμπλήρωσιν τῆς μεγάλης προσπαθείας διὰ τὴν ἐδραίωσιν τοῦ μέλλοντος τῶν 'Ελλήνων ἐπὶ μιᾶς νέας συγχρόνου οἰκονομίας, ἱκανῆς νὰ συναγωνισθῇ, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, τὴν οἰκονομίαν τῶν μᾶλλον ἀνεπτυγμένων χωρῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς οὐσιώδους βελτιώσεως τῆς ζωῆς τῶν 'Ελλήνων κατὰ τὸ ἄμεσον παρόν. 'Επενδυτικὴ καὶ κοινωνικὴ πολιτική, αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ δικαιοτέρα δυνατὴ κατανομή του, μακροπρόθεσμος δημιουργία καὶ ἄμεσος παροχὴ ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν πρὸς τὸν Λαόν, μέλλον καὶ παρόν, εἶναι δυνατὸν πλέον, διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν, νὰ τύχουν τῆς αὐτῆς καὶ ἰσοδυνάμου θεραπείας καὶ προωθήσεως.

Τὸ θέμα τῆς Παιδείας

Καὶ ἀρχίζω ἀπὸ τὸ μέγιστον ἠθικὸν ἀγαθόν, τὴν Παιδείαν. 'Ο ἱδρυτὴς τῆς ΕΡΕ ἐγκαινιάζων ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς θέσιν, τὸν τελευταῖον προεκλογικὸν ἀγῶνα εἶχε τονίσει, ὅτι ἦλθε πλέον ἡ ὥρα νὰ καταστῇ κύριος σκοπὸς τῆς Πολιτείας ἡ Παιδεία. Ἠρκέσθη εἰς αὐτὴν τὴν μοναδικὴν φράσιν, καὶ ἐπίστευεν, ὅτι θὰ ἐγίνετο πιστευτός. Παρεσύρθη ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ λαὸς θὰ ἐνεθυμεῖτο τὴν ἀρχὴν του νὰπράττῃ περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἔλεγε. 'Επλανήθη, τοὐλάχιστον ἐν μέρει, εἰς τὴν ἐλπίδα αὐτήν. Τμῆμα τοῦ λαοῦ προετίμησε τοὺς πολλοὺς καὶ κτυπητοὺς λόγους τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς 'Ενώσεως Κέντρου. 'Ο κ. Παπανδρέου ἐκτιμᾷ ὡς μέγα ἠθικὸν ἀγαθὸν τὴν Παιδείαν. Καὶ τὴν ὑπηρέτησε, πρὸ τριάκοντα περίπου ἐτῶν κατὰ τρόπον θετικόν. Τί ἔπραξεν ὅμως, κατὰ τὴν τελευταίαν πρωθυπουργίαν του; Δὲν ἔπραξε παρὰ μόνον ὅ,τι εἶναι ἐντυπωσιακὸν καὶ παραπλανητικόν. Διατὶ δὲν πρέπει νὰ πληρώνουν τὰ παιδιὰ τῶν πλουσίων δίδακτρα; Ηὕξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποτροφιῶν. Καλῶς ἔπραξεν, ἀλλὰ δέν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ πράξῃ, ἐὰν δὲν εὕρισκε τὸνκρατικὸν προϋπολογισμὸν τῆς Κυβερνήσεως τῆς ΕΡΕ εἰς τὸ θαυμαστὸν ὕψος, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ ἰδικόν μας μόχθον —καὶ ὄχι μὲτὸν ἰδικόν του —τὸν εὗρε. Εἶπεν, ὅτι θὰ κατήργει τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις εἰς τὰς 'Ανωτάτας Σχολάς. Καλῶς τὸ ἐσκέφθη, ἀλλὰ τὸ προταθὲν ὑπ' αὐτοῦ μέτρον ἀποτελεῖ ἁπλῆν μεταμφίεσιν τοῦ θεσμοῦ τῶν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων. 'Εσκέφθη ἁπλούστατα νὰ διπλασιάσῃ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις τῶν γυμνασίων. Πρόκειται περὶ μαγικῆς εἰκόνος λίαν ἀμφιβόλου ἀξίας. Προέβη εἰς ἀθρόας πληρώσεις τῶν κενῶν εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς στοιχειώδους καὶ μέσης παιδείας. Καλῶς ἔπραξεν, ἀλλὰ ἐμιμήθη ἁπλῶς ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ ἐδημιουργήσαμεν τὰ περισσεύματα τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἴχομεν ἐγκαινιάσει συστηματικῶς καὶ προβλέψει καὶ διὰ τὸ τρέχον ἔτος τὴν ἀθρόαν πλήρωσιν τῶν κενῶν. Ηὕξησε τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν. Ἔπραξεν ἄριστα —εἴχομεν ἀρχίσει καὶ ἡμεῖς νὰ τὸ πράττομεν. 'Η ΕΡΕ συνέλαβε καὶ ἔθεσε πρώτη εἰς δοκιμαστικὴν ἐφαρμογὴν τὴν παράλληλον ἀνάπτυξιν τῆς κλασσικῆς καὶ τεχνικῆς Παιδείας. Ἐδῶ εὑρίσκεται τὸ κέντρον τοῦ βάρους τῆς συγχρόνου ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς. Καὶ τὸ μέγα πρόβλημα εἶναι ἡ διατήρησις, παρὰ τὴν παράλληλον ἀνάπτυξιν τῶν δύο μορφῶν παιδείας, τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ ἰδεώδους ὡς βάθρου τῆς ἐθνικῆς ζωῆς. Ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν εἶχεν ἀρχίσει ἡ ΕΡΕ νὰ ἀξιοποιῇ. Καὶ θὰ τὴν ἀξιοποιήσωμεν αὔριον μὲ τρόπον τολμηρόν.

Γνωρίζω τί σημαίνει Παιδεία, διότι τὴν ὑπηρέτησα καὶ ἐγώ καὶ μάλιστα ὡς ὑπεύθυνος ὁδηγὸς συνειδήσεων, ὡς διδάσκαλος, ὡς φίλος τῆς νεότητος καὶ ὡσαυτοῦστῆς τῶ, παλμῶν τῆς καρδιᾶς της. Θὰ τὸ θεωρήσω ὡς τὴν ὑψίστην εἰς τὴν ζωήν μου τιμήν, ἐὰν μοῦ δώσῃ ὁ 'Ελληνικὸς Λαὸς τὸ δικαίωμα νὰ δείξω, πῶς εἶναι δυνατόν, μὲ ἀκλόνητον βάσιν τὰς παραδόσεις καὶ μὲ τὸ ὅλεμμα ἐπιτρεπομένον πρὸς τὸ ἐπαναστατικὸν μέλλον, νὰ ἀναδιοφωθῇ βαθμιαίως καὶ σταθερῶς ἡ Ἐκπαίδευσις. Ἡ Παιδεία διὰ τὸν Λαόν. Μάλιστα κ. Παπανδρέου. Συμφωνῶ εἰς τὴν πλήρη δημοκρατικοποίησιν τῆς μορφώσεως, μὲ μέτρον τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ὡραίαν ἔρεσιν πρὸς αὐτὴν τῶν παιδιῶν τοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα κατεβάλοναν ἀπὸ τὸ χωριὸ ἢ προσέρχονται ἀπὸ τὴν ἐργατικὴν κατηγορίαν. Ἀλλὰ τονίζω μὲ τὴν αὐτὴν ἔντασιν φωνῆς καὶ τὸ σύνθημα: ἡ Παιδεία διὰ τὸ Ἔθνος! 'Ο νέος ποέπει νὰ μορφώνεται ὄχι διὰ νὰ ἀσχίζῃ νὰ ἀφιβάλῃ διὰ τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἠθικὰ ἰδεώδη. Εἰς τὴν χώραν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Λεωνιδάου, τοῦ Ἀθηναίου καὶ τοῦ Σταγειρίτου, ἡ μόρφωσις πρέπει νὰ ἐλευθερώνῃ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ νὰ στερεώνῃ τὸ ἦθος. Ἡ Παιδεία εἶναι καὶ ἐλευθέρα θέα πρὸς ὅλους τοὺς ὁρίζοντας, ἀλλὰ καὶ ἠθικὸς Νόμος. Ὁ κ. Παπανδρέου θὰ εἴπῃ χωρὶς ἄλλο, ὅτι — ὅπως συμφωνῶ ἐγώ μὲ τὸ σύνθημα: ἡ Παιδεία διὰ τὸν Λαόν— συμφωνεῖ καὶ ἐκεῖνος μὲ τὸ σύνθημα: ἡ Παιδεία διὰ τὸ Ἔθνος! Θὰ τὸ εἴπῃ ἀλλὰ δὲν ἔχουν ἀξίαν αἱ λέξεις. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὤθησε ὁ κ. Παπανδρέου τὴν νεολαίαν του νὰ συναγελάζεται εἰς τὰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις μὲ τὴν νεολαίαν τῆς ἀντιδημοκρατικῆς ἄκρας ἀριστερᾶς ἀπέδειξεν ὅτι, χάριν προσκαίρου κομματικοῦ κέρδους, ἀδιαφορεῖ διὰ τὸ μέγα σύνθημα: Παιδεία διὰ τὸ Ἔθνος. Τί ὠφελεῖ, ἐὰν εἴπῃ, ὅτι ἡ Παιδεία πρέπει νὰ ὑπηρετῇ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Δημοκρατίαν; Ἡ παιδεία δὲν ἀσκεῖται μόνον εἰς τὰ σχολεῖα. Ἀσκεῖται καὶ εἰς τὴν πλατεῖαν Ἀριστοτέλους καὶ τὴν πλατεῖαν Κλαυθμῶνος.

Ἡ ἑλληνικὴ νεότης

Εἰς τὴν νεολαίαν θὰ ἀπευθυνθῇ ἰδιαιτέρως ἡ ΕΡΕ. Καὶ δι' ἡμᾶς δὲν εἶναι τοῦτο ἁπλοῦν σχῆμα λόγου. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, ὁ ὁποῖος δὲν ἔπαυσε νὰ ἀπαγγέλλῃ Ἱερεμιάδας διὰ τὸ μέγα κακὸν τῆς μεταναστεύσεως τῶν νέων μας, ἔδειξε μὲ τὰς ὀλίγας ἑβδομάδας τῆς Κυβερνήσεώς του, ὅτι ἡ γραμμὴ τῆς πολιτικῆς του εἶναι εὐθέως ἐχθρικὴ ἔναντι τῶν νέων.

Τὸ κεντρικὸν πρόβλημα τῶν νέων ἀνθρώπων— τῶν σημερινῶν καὶ τῶν αὐριανῶν νέων— εἶναι ἡ ἐξεύρεσις παραγωγικῆς καὶ οἰκονομικῶς ἀποδοτικῆς δι' αὐτοὺς ἐργασίας. Ὑπὲρ τῶν νέων εἶναι μόνον ἡ πολιτικὴ τῆς προωθήσεως τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων. Ἡ Ἕνωσις Κέντρου ἐχάραξε τὴν ἀντίθετον ἀκριβῶς γραμμήν. Ἐνίσχυσεν ἀφρόνως καὶ ἀμέτρως τὴν ροπὴν πρὸς τὴν κατανάλωσιν. Ἐνεσάρκωσε τὴν νοοτροπίαν τοῦ γηροκομείου καὶ ὄχι τὴν ἰδεολογίαν τοῦ ἐργοταξίου.

Ὑπενόμευσε τὴν θεμελιώδη προϋπόθεσιν οἱασδήποτε ἐπενδυτικῆς πολιτικῆς, τὴν νομισματικὴν σταθερότητα. Ἡ ΕΡΕ θεωρεῖ, ὅτι ἡ ἔντονος πολιτικὴ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως— δηλαδὴ ἡ ταχεῖα ἐκβιομηχάνισις καὶ ὁ παράλληλος ἐκσυγχρονισμὸς τῆς γεωργίας, ὡς καὶ ἡ ἔτι μεγαλυτέρα ἐνίσχυσις τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ τουρισμοῦ —ἀποτελεῖ τὴν μόνην σταθερὰν ὁδόν, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ μεγάλου προβλήματος, τῆς παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ πλεονάζοντος ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Καὶ εἰς τὸ ἐργατικὸν δυναμικὸν ἔχουν ἠθικῶς ἴσην θέσιν οἱ εὐγενεῖς ἐργάται τῶν χειρῶν καὶ τοῦ πνεύματος.

Ἡ ἀπασχόλησις

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὀκταετίας ἀφιερώθημεν μὲ πάθος ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου δημιουργίαν τῆς ἀπαραιτήτου οἰκονομικῆς ὑποδομῆς διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων κοσίως ὀλοπλήρως, ἐξηλεκτρισμοῦ καὶ ἐγγείου βελτιώσεως — ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν καλλιέργειαν γενικωτέρου κλίματος εὐνοοῦντος τὰς ἰδιωτικὰς ἐπενδύσεις μὲ κεφάλαια ἑλληνικὰ καὶ ξένα. Ἀντιμετωπίσαμεν κατ' ἀνάγκην μίαν σκληρὰν καὶ ὀξεῖαν ἀντινομίαν, ἡ ὁποία ἦτο ἐκ τῶν πραγμάτων δεδομένη. Τὸ πρόβλημα τῆς ἀπασχολήσεως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συνδυασθῇ εὐκόλως μὲ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῶν ὑφισταμένων βιομηχανικῶν μονάδων, ἡ δὲ μηχανοποίησις τῆς γεωργίας τοῦξανεν ἐξ ἄλλου συνεχῶς τὴν ἀνεργίαν καὶ τὴν ὑποαπασχόλησιν. Πιθανὸν νὰ εἶναι ὁ κ. Παπανδρέου Μωϋσῆς καί, διαθέτων μαγικὴν ῥάβδον, νὰ διήρχετο μὲ τὸν λαόν του ἀπὸ τὰ στενὰ τῆς ἀντινομίας αὐτῆς, ὅπως ὁ σωτὴρ τοῦ περιουσίου λαοῦ ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Ὁμολογοῦμεν, ὅτι δὲν ἐδόθη εἰς ἡμᾶς ἡ χάρις αὐτὴ τοῦ Θεοῦ. Ὅσον περισσότερον προωθεῖτο διὰ τῆς πολιτικῆς μας ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς γεωργίας, τόσον βαθύτερος καθίστατο κατ' ἀναπόδραστον φυσικὴν ἀνάγκην — συντεινούσης καὶ τῆς βιολογικῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ— ὁ ρυθμὸς τῆς ἀποροφήσεως τοῦ συνεχῶς αὐξοντος ποσοστοῦ τοῦ πληθυσμ